

Településgazdálkodás és üzemeltetés

Dr. Kiss Tibor

Tudományos főmunkatárs
PTE PMMIK
Környezetmérnöki Tanszék
kiss.tibor.pmmik@collect.hu

A tárgy oktatásának célja

- Elérni azt, hogy a hallgatók képesek legyenek a településüzemeltetési ismeretek felsőfokú elsajátítására,
- logikus összefüggésekben és nagy rendszerekben gondolkodjanak,
- és tudják mindezeket felhasználni a gazdasággal összefüggő területeken.

Tematika

- A tantárgy a településüzemeltetés elméletébe és gyakorlatába kívánja bevezetni a hallgatókat.
- Részletesen tárgyalja a településüzemeltetés fogalmát,
- az önkormányzatok ehhez kapcsolható feladatait,
- különös figyelmet fordítva a helyi közszolgáltatások szervezésének alapvető problémáira és egyes ágazataira.

A félév témái

- Települési infrastruktúra, közszolgáltatások
- Önkormányzati feladatok és finanszírozásuk
- Városüzemeltetés
- Hulladékgazdálkodás
- Közút- és vízgazdálkodás
- Köz- és zöldterület gondozási tevékenység
- Katasztrófavédelem
- Vonalas szolgáltatások

Ajánlott irodalom

- Tózsza István: Településtan : [közigazgatási urbanisztika I.]. Budapest. Aula Kiadó, 2011
- Buskó Tibor László: Településüzemeltetés : [közigazgatási urbanisztika II.]. Budapest. Aula Kiadó, 2011
- Nagy Béla: A település, az épített világ. B+V Lap- és Könyvkiadó, 2005

Vegyes képzés - Jelenlét

- Nappali tagozatos hallgatók (Környezetmérnök BSc) – minden héten
- Levelező tagozatos hallgatók (Településmérnök MSc) - 1., 3., 5., 7., 9., 11., 14. hét
- 11. héten (2014.04.17.) – **Óra elmarad**
Környezetmérnököknek Környezetgazdaságtan óra keretén belül:
„A tenger urai” – **Ökológiai témájú szimulációs csapatjáték** –
Héder Sándor (*címzetes egyetemi docens*) vendégoktatóval
*A településmérnököket is szívesen látjuk a játékon (A216 13:00-16:15),
de a részvétel nem kötelező.*

A minősítést alkotó tényezők

- **Évközi tanulmányi követelmények:**
 - Előadások látogatása (min. 70%-os részvétel)
- **Félév végi számonkérés:**
 - Zárthelyi dolgozat: elsősorban az előadásokon elhangzottak ismeretére van szükség
 - Időpontja: 2014.05.08. 14:45-16:15

Pontozás

- A zárthelyi dolgozaton maximálisan 60 pont szerezhető.
 - 51-60 pont jeles (5);
 - 41-50 pont jó (4);
 - 31-40 pont közepes (3);
 - 16-30 pont elégséges (2);
 - 0 -15 pont nem teljesítette.
- A zárthelyi dolgozat pótlására a vizsgaidőszak első hetében van lehetőség.

MI A TELEPÜLÉS?

A település elvont definíciója

- Egy olyan a természeti környezettől elkülönített tér létrehozása, amely a benne tartózkodóknak egyfajta biztonságot nyújt a külvilág fenyegetései ellen önmaguk és utódaik számára.
- Ez analóg módon megtalálható az állatvilág bizonyos egyedeinél. Tehát nem tipikusan emberi tulajdonság.

A település fő célja

- Egy ott lakó embercsoport bővített társadalmi újratertése.
 - *A „társadalmi újratertés” kifejezés a megfelelő életkörülmények folyamatos biztosítására,*
 - *a „bővített” jelző pedig – mivelhogy a megfelelő életkörülmények csakis a társadalom mindenkori fejlettségi szintje által kijelölt keretek között értelmezhetők – a fejlődés lényegi szerepére utal.*

Településüzemeltetés definíciói

= a települési önkormányzatok által kötelezően és szabadon felvállalható operatív jellegű feladatok

= a helyi közszolgáltatások

= a település anyagi és nem anyagi infrastruktúra működtetése

Beleértendők a helyi közszolgáltatásokhoz nem kapcsolódó szolgáltatásformák, melyek a településen élő embercsoport bővített társadalmi újratermelését szolgálják

A település rendszerszemléletű megközelítése

A rendszer olyan alkotóelemek halmazából épül fel, amelyek a rendszeren belül a fő célért működnek együtt.

Figyelembe kell venni:

- A rendszer **elemeit**, vagyis a rendszer azon legegyszerűbb alkotórészeit, amelyeket egy adott vizsgálat lefolytatása során praktikus okokból már nem kell, vagy nem érdemes további részekre bontani;
- A **struktúrát**, amely lehetővé teszi a rendszer működését, ill. amelynek köszönhetően a rendszer több lesz, mint az elemek mechanikus összessége.
- A **funkciót**, amelyre a működőképes rendszer, mint fő célra irányul

Forrás: Buskó Tibor László, Településüzemeltetés, 2011

Települési önkormányzatok feladatai: közszolgáltatások

Közszolgáltatásokon egyszerre kell értenünk:

- A közösség érdekében végzett szolgáltatásokat, ill.
- a közösség által (jellemzően az önkormányzat által) szervezett szolgáltatásokat.
- Az önkormányzati tv. a helyi közszolgáltatások szervezését fő szabály szerint a helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörébe utalja.
- Megkülönbözteti a **kötelező** és **szabadon felvállalható** feladatokat.

Az állam és a helyi önkormányzatok viszonya

- Az integrációs modell szerint az állami szuverenitás egy és oszthatatlan. Helyi önkormányzatok csupán átadott/ delegált feladatokkal rendelkeznek. Önkormányzatok létezését leginkább gyakorlati megfontolások indokolják (rugalmasság, célszerűség, egyszerűség).
- Az autonómiamodellel lényege a helyi önkormányzatok világosan elhatárolt szerepköre, ill. nagyfokú szabadsága. Önkormányzati autonómiának gazdasági jellegű korlátai vannak.
- Az interaktív modellt követő önkormányzat nem csupán az államtól várja a működéséhez/feladatainak teljesítéséhez elengedhetetlen erőforrásokat, hanem kész az őt körülvevő társadalmi közeggel való minél sokrétűbb együttműködésre is.

Forrás: Buskó Tibor László, Településüzemeltetés, 2011

Jogi szabályozása

A településüzemeltetés szabályozása során törvény határozza meg:

- A településüzemeltetési feladatok körét;
- A közszolgáltatásnak, közérdekű szolgáltatásnak minősülő szolgáltatások körét;
- A településüzemeltetéssel kapcsolatos állami és önkormányzati általános feladatokat;
- A településüzemeltetés finanszírozásának elveit és forrásait, a források elosztásának elveit;
- A településüzemeltetés szervezeti kérdéseit, ezen belül a közüzem és a közintézmény fogalmát, főbb működési sajátosságait;
- A közszolgáltatások ellátásának közös, alapvető törvényi szabályait;
- A közszolgáltatások szerződéses ellátásának általános feltételeit és szabályait;
- A közszolgáltatási minimum standardok meghatározására irányuló kötelezettségeket és a szabályozások alapelveit;
- Az állam és az önkormányzatok támogatási rendszerének elveit a közszolgáltatásokkal kapcsolatban;
- A közszolgáltatások tulajdonjogi alapjait;
- A közszolgáltatások fogyasztóvédelmi alapszabályait.

Forrás: Buskó Tibor László, Településüzemeltetés, 2011

Felhasznált irodalom

- Buskó Tibor László: Településüzemeltetés : [közigazgatási urbanisztika II.]. Budapest. Aula Kiadó, 2011

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

**...és várunk egy csoportos
elérhetőséget...**